

Piątek, 10 października 2014

I. GENEZA KARTY WENECKIEJ

Marek Konopka, Wenecka karta ewidencji utraconych wartości

Barbara Ochendowska-Grzelak, Antycypacje „Karty Weneckiej” w Niemczech w końcu XIX i na początku XX wieku

Jakub Lewicki, Znamiona naszych czasów w teorii i praktyce konserwatorskiej 1 połowy XX wieku, czyli w poszukiwaniu źródeł sukcesu postanowień Karty Weneckiej w Polsce

II. KARTA WENECKA NA TLE MIĘDZYNARODOWYCH DOKUMENTÓW DOKTRYNALNYCH

Kamil Zeidler, Ewelina Kowalska-Benasiewicz, W sprawie charakteru normatywno-prawnego Karty Weneckiej oraz w kwestii jej (nie)wiążącego prawnie charakteru.

Dąbrówka Lipska, Karta Wenecka a realizacja Konwencji w sprawie ochrony dziedzictwa kulturalnego i naturalnego z 1972 r.

Magdalena Marcinkowska, Wpływ Karty Weneckiej na powstanie Konwencji o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy oraz jej implementacja do polskiego porządku prawnego

Joanna Tucka, Kodeks urbanistyczno-budowlany a ochrona zabytków

III. KARTA WENECKA, A WSPÓŁCZESNE TEORIE KONSERWATORSKIE

Bogusław Szmygin, Karta Wenecka, a współczesne teorie konserwatorskie

Andrzej Kadłuczka, Karta Krakowska 2000-2010. Między ortodoksyjną doktryną a ontologiczną metodologią ochrony dziedzictwa kulturowego

Monika Bogdanowska, Słowa, pojęcia i terminy – o założeń konserwatorskiego słownika

Janusz Krawczyk, Karta Wenecka i spór o zasady postępowania konserwatorskiego

Elena Maldjewa, O możliwości szerszego zastosowania wytycznych Karty Weneckiej.

Grzegorz Bukal, „Karta Wenecka” – teoria i praktyka
ks. dr Norbert Mojżyn, Karta Wenecka a teologiczne implikacje ochrony dóbr kultury.

Piotr Fiuk, Neokreacja, retrowersja, nurt neorodzim, rekonstrukcja w architekturze miast zabytkowych w Polsce i zjednoczonych Niemczech po przełomie systemowym z lat 1989 i 1990 – wobec tradycji powojennego modernizmu

sobota, 11 października

IV. POSTANOWIENIA KARTY WENECKIEJ A DZIAŁALNOŚĆ KONSERWATORSKA W ZAKRESIE ZABYTKÓW ARCHITEKTURY

Paweł Dettloff, Karta Wenecka a ochrona historycznych ruin i zamków w Polsce w ostatnich dziesięcioleciach

Jan Tajchman, Duch Karty Weneckiej moją ideą przewodnią w dziedzinie konserwacji i kreacji architektury

Dominik Mączyński, Maciej Warchoł, Autentyzm w Karcie Weneckiej i jego współczesne pojmowanie w konserwacji zabytków, na przykładzie obiektów w konstrukcji drewnianej oraz historycznych konstrukcji ciesielskich.

Paul Latham, Aspects of presentation

Xenia Modrzejewska-Mrozowska, Anatomia fabrycznej fasady. Działalność konserwatorska w zakresie zabytków architektury industrialnej

Maciej Oleński, Rekonstrukcja czy kreacja? – zjawisko „replikacji” w odbudowie zabytkowych gmachów Warszawy w świetle doktryn konserwatorskich Karty Ateńskiej i Karty Weneckiej

Aleksander Owerczuk, Problematyka rekonstrukcji cerkwi w województwie podlaskim – pomiędzy teorią a praktyką

Marek Sitnicki, Prace restauratorskie i konserwatorskie realizowane w ramach rewitalizacji historycznego kompleksu architektury drewnianej miasta Zgierza na tle postanowień Karty Weneckiej

Antonina Żaba, Utrzymanie kościołów pętli gliwickiej szlaku architektury drewnianej w województwie śląskim w świetle zaleceń Karty Weneckiej.

Jolanta Sroczyńska, Multimedialne prezentacje zabytków architektury jako jedna z form ochrony

Toruń – miasto na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego

konserwatorskiej, realizowanej w duchu wytycznych Karty Weneckiej

V. POSTANOWIENIA KARTY WENECKIEJ W TEORII I PRAKTYCE INNYCH SPECJALNOŚCI KONSERWATORSKICH

Waldemar Affelt, Duch Karty Weneckiej w teorii i praktyce zachowania dziedzictwa techniki

Małgorzata Korpała, Nowe w starym – o dosłownej interpretacji Karty Weneckiej na przykładzie wybranych aranżacji malowideł ściennych w zabytkach architektury

Andrzej Siwek, Karta Wenecka, a krajobraz zabytkowy – relacja niedoceniana

Imprezy z okazji jubileuszu Profesorów Mariana Arszyńskiego i Jana Tajchmana

Msza święta w kościele pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty

Bankiet w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego

VI. SESJA POSTEROWA (10-11 października)

Jacek Jakubiec, Renesansowy dwór Czarne w Jeleniej Górze – przypadek laboratoryjny.

Joanna Lang, Dwór obronny w Broniszowie, realizowany program konserwatorski wobec pięciu wieków zmian wystroju renesansowego zabytku.

Marzena Otto, Postanowienia Karty Weneckiej, a współczesna rewitalizacja historycznego centrum Łodzi.

Małgorzata Melges, Metoda odtworzenia zdekapita-

lizowanej wieży dachowej na przykładzie zabytkowego kościoła p.w. św. Marcina w Krzeszowicach (etapy: ekspertyzy, inwentaryzacja, projekt, realizacja).

Rafał Szrajber, Upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie – od dokumentacji do gier komputerowych [krótki abstrakt].

c.d. Jubileuszu Profesorów Mariana Arszyńskiego i Jana Tajchmana

Msza święta w kościele pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty

Bankiet w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego
niedziela, 12 października

zwiedzanie zabytków Torunia

Kilka słów o konferencji toruńskiej

Zorganizowana w 50-lecie uchwalenia Karty Weneckiej przez Instytut Konserwacji Zabytków UMK konferencja, była prawdziwym wydarzeniem pod względem istotności tematu, jakości referatów, poziomu dyskusji i atmosfery, pełnej skupienia i merytorycznej refleksji. Trudno zresztą się dziwić. W obfitości specjalistycznych tematów i dziedzin umyka nam często podstawowa refleksja w związku z prostymi, ale także głównymi pytaniami: co to jest zabytek, co to jest krajobraz kulturowy, czym jest dziedzictwo, jakie są normy i zasady istotne dla naszego postępowania, gdy sami działamy na rzecz tego, co przemija lub gdy chcemy, aby inni tak czynili, bo my uważamy to za właściwe, potrzebne i ważne. Karta Wenecka, według wielu zabytek zmurszały, dla innych ciągle podstawowy głos przy odpowiedzi na powyższe pytania,

okazała się znakomitym punktem wyjścia do poważnej debaty o tych sprawach. Okazało się, że możemy przygotować swoje wypowiedzi w terminie, zamknięte w przyjętym czasie, możemy różnić się zwracając uwagę na argumenty innych, co więcej możemy dyskutować dochodząc do wspólnych wniosków. Okazało się, że choć Karta Wenecką napisana została przez 2-3 osoby i w bardzo krótkim czasie, to te nasze związane „dziesięcioro” przykazań przetrwało w dobrym stanie pół wieku rozważań na temat względności wszelkich uznanych wartości.

Konferencja przyniosła też interesujące odkrycie, że Karta Wenecka napisana została od razu w dwóch językach, i że obie wersje nie tylko różnią się brzmieniem, lecz także rozumieniem niektórych pojęć.

To wszystko było możliwe dzięki wysiłkowi środowiska konserwatorskiego z Torunia, współdziałającego niezwykle efektywnie przy organizacji konferencji, pod kierunkiem profesora Janusza Krawczyka. Organizatorzy nie zapomnieli też o tych, którzy – więcej niż pół wieku – poświęcili sprawie ochrony zabytków, o dostojnych Jubilatach: profesorach Marianie Arszyńskim i Janie Tajchmanie. Uczestnicy konferencji mieli okazję podziękować im za ich pracę w trakcie uroczystości, której podniosła i serdeczna atmosfera dała szansę poczucia wspólnoty współpracownikom, przyjaciółom i wychowankom instytutu uniwersytetu toruńskiego i tym, którzy przyjechali ze wszystkich ośrodków zajmujących się zabytkami na co dzień.

Głos w dyskusji podsumowującej obrady

Dr hab. Monika Bogdanowska: o „kluczach i wytrychach”

Ponieważ mam taką szczególną wrażliwość na słowa, o czym mogli się Państwo wczoraj przekonać, chciałam zwrócić uwagę, że w trzech wystąpieniach w trakcie konferencji pojawił się termin „klucz”, który powiązał mi się z „Kluczami ochrony zabytków w Polsce” Bohdana Rymaszewskiego. Tak więc termin ten jest istotny. I teraz po wysłuchaniu wielu pouczających wystąpień dzisiejszego dnia, nasuwa mi się taka myśl, że oprócz tych kluczy w konserwacji pojawiają też „wytrychy”. Te „wytrychy” są szalenie niebezpieczne, dlatego, że pozwalają one każdemu otworzyć drzwi związane z konserwacją i ochroną zabytków.

Takim wytrychem jest określenie „metoda warszawska”, na które ostatnio natrafiłam w krakowskiej prasie. Remont obiektu tym systemem polega na jego wyburzeniu i odbudowie. Dlaczego to jest „wytrych”? bo chodziło o obiekt chroniony, który można poddać modernizacji, konserwacji, ale nie można go wyburzyć, no bo jak to tak – wyburzyć zabytek? Tak więc można go poddać „adaptacji w systemie warszawskim”. Niebezpieczny jest też moment, kiedy słowo „zabytek” pozwalamy zastąpić słowem „dziedzictwo”. Dziedzictwo jest nieostre, jest niejednoznaczne, jest czymś uogólnionym. A my coraz częściej rezygnujemy z tego zabytku, który jest starym, popadającym w ruinę budynkiem i mówimy o ochronie jakiegoś bliżej niezdefiniowanego dziedzictwa. Byłam na konferencjach gdzie zamiast terminu „zabytek”, używano określenia „produkt turystyczny”, a tych dla których jest on przeznaczony określano „targetem”. Współczesny język wytrychów zaczyna stopniowo wypierać nasz język kluczy. To wszystko razem brzmi komicznie, ale tak naprawdę jest śmiertelnie smutne i poważne.

Toruń